

Zeneelmélet alapja.

Computus = éleves illagározat + az ember tartozó val.
által geometria
fülka
nap társaság
egyszerűsített módok nobályai
antológia ismerek → könyvtársági
alkalmazás

székelyek: népszerűség }
Káptalani iskolák }
plébániai iskolák }
} ban tanulnak (alapművelés)

→ Esztergom, Nyitra, Győr, Veszprém, Pécs, Szeged, Kalocsa, Csanád, Eger, Nagybánya, Gyulafehérvár

Van a plébániai iskola minden városban működés, és szakképzés is.

Széchenyi László (elsőbbi évek) kérték is erre mutatnak

↳
Szechenyi kódex. (1889-90)

széchenyire járt, ahol kérték a 6 füzetet ⇒ kódex

1. Computus először tartozó gondolatok:
világítás, onokid... ismeretek

2-3. Hexameterek előkészítés + magyarázat

4. Székely jogi problémák

5. Fogalmi ismeretek

6. Székely ismeretek (élet és szokások)

A legjelentősebb városi plébániai iskolák rendszerrel átfutódnak humanista
iskolák, és az a bécsi iskolarendszerű előkészítő

Az alapvető előkészítés és a latin grammatika után a klasszikus latin és
görög műveléssel foglalkoznak.

Előrelépés: 1554-es év nagy előrelépés

Oláh Miklós egri érsek újraszervezi a Nagybányai Káptalani
iskolát ⇒ Nagybánya humanista gimnáziuma.

Az ókori el. művelés művelés nagy mértékben jelennek meg a
tananyagban.

Humanista gym. + ardeumiai tagozat ⇒ kollégiumi típusú oktatási
rendszer hoz létre Mo-on

ötöződhet a humanizmus szellemi hatása

Magas színvonalú tartották a humanista műveltséget → előkészíté válik

Mo-ou is, így a 3.-rend is részese lett ennek.

Apáczai Gere János:

(1625-1659)

„Ő volt az első magyar modern pedagógus” → Kémény Gábor

Erdélyi iskola:

1571-től önálló fejedelemség volt

1606-tól a fejedelmválasztás jogát a Habsburgok is elismerték
államvallás 1691-ig Reformáció.

↳ református egyház szervezi az iskolákat, és az iskolástudományt.

↳ kollégiumi típusú oktatás jellemző Erdélyt.

↳ gazdaság fellendülése → az iskolástudomány fellendülése Erdély angyazordánál

1613-1629

Bethlen Gábor

Gyűlöletkeltés: európai szintű akadémiái tagozata volt.

Kiváló tudósai dolgoztak ott.

HARTIN OPITZ: költő volt (német költő)
iskolautódományt tanított 1622-től

J. Henrich ALSTEDT: költő, filozófus → esszéit tanította is
Hamburgból érkezett

} haláláig dolgozott
itt

J. H. BISTERFEL: filozófus, költő (német)

Híresen olyan reformátorok, akik a Bibliára támaszkodó egyes hitet,
az enciklopédikus érdeklődést, a klasszikus humanista műveltséget
egységes tudás munkásságukban.

1625-ös egyetemi szabályzatból látható, hogy Bethlen támogatta a világi
épzést is (nemcsak a papképzést)

↳ koll. -i tanulást a negyedik osztályban is történelmi alakra

1624-es rendeletben is szabályozta: a földművelés, ha akadékosztja a
tanulni vágyókat, „→ bükkés!”

1625-ben született Apáczai Gere János Erdélyi fejedelemségben

első tanulmányait itt végezte → go Kolozsvár (megismerkedett egy iskola-

korral: Porcsalmi András, "vésti be az enciclopédia világába,
(a tapasztalati tudományok jelentőségét kiemeli.)

P.A. a jeppetűit is olvadja, hogy A.G.F. tanulmányon.

Gyülekezés: a kollégiumban az ardeuijai tagozaton tanul 1643-tól,
1648-ig.

Bistefeld tanítványa lesz A.G.F.

↳ Angliában tanult
a tém. tudományok is magába foglaló enciklopédikus tudományt vételezővel

Egy új filozófai iránylatot (antikudalista mozgalom → puritanizmus) ismer meg.
↳ demokratizálást tűz ki célul.

A.G.F. a presbiterianus iránylatba csatlakozik (menni kell)

Minden évig → állásajánlatot kap

↳ végüljár Marosvásárhelyre iskolagazgatóval érkező piros
nem fogadja el, helyette Gelei Károly István,
tanogatókat elfogadva érkezőknek meggy tanulni

Belgium, Hollandia (Utrecht, Leyden, Haddersijje)

1648-53 tanul ↑ (itt)

Descartes tanival megismerkedik

↳ gyakran üldözött tanul voltak ⇒ olyan érdeklődés iránta, mint A.G.F.,

így tagja lett a Cartesizmusos tanácsadónak

Arisztotelészi hiemerkülés világlép összeomlás, helyére a mechanikus világlépet
felpgás (világlép) lép.

↳ modernis értekezés = gondolkodás

"Mindenben értekezhetsz, csak abban nem, hogy gondolkodsz, és
erre vagyunk!"

Cogito ergo sum

↳ értekezési rendszer gondolkodást az észlelő gondolkodás felváltotta ⇒

RACIONALIZMUS.

1652-ben A. T. kérésére Erdélybe, de nem alor menni, de végülis kora-
ment 1653-ban.

Megfeszdi a Gyulekezőkoll. -ban a munkét

beosztóben elmondja pedagógiai aspektus-ját

- bírálja a konzervatív oktatást az alodémiát
- új nézetek:

• nagy népmenésűvel szándék
poetika ontályokban tanított → más tudomá-
nyokról való nézetek is ékeztette (konzervatív
tudományok, történelem, orvostudomány, földrajz,)

újítan valkotta a punitán nézetek. 1655-ig

1655-ben egy angol kológus érkezik Erdélybe → BASRIUS JZSAK

↓
gyűlölet. -i koll. kortora len,
és nem kedveli A. G. T. -t.

B. I. I. Károly udvari papja volt

↓
kezdte a punitánok.

→ ama félte II. Rákóczi -t, hogy el kell távolítani A. G. T. -t a koll. -ból,
és ő elutasítja az intézkedést.

A. T. Kolosvárra megy, és a koll. élére kerül, új újra kellett indítani az

oktatást (új épület egy tiszta miatt az épület)

→ tanít, tudományos munkét is, védekez a támadások ellen.

1659 novemberén meghal a túlfeszített munka és a rossz egészségi állapota
közvetlen.

Fő műve:

Magyar Enciklopédia:

úgy próbálta összefoglalni a tudományokat, hogy pedagógiai alap elajánlha-
tól legyenek, és egész alkotásnak.

- magyar nyelvén írta

a magyar eszter míg nem rendelkezett a megf. tudományok fogalmával => nyelvújítás keretében (új szavak és kifejezések tesztése.)

1655-ben az utolsó éssziratokat kitűndi Hollandiába => Utrechtben nyomtatja

A Descartes-i tudományelméletet követi felépítésileg

területek: alapszint : ismeretelméleti gondolatok
matem.
geometria
mechanikai ismeretek

természettudományok : csillagászat
földrajz
fizika
élelmia
biológia
fiziológiai ismeretek
pszichológiai ism.
állattan
környeztan
ásványtani ism.
ország.-i ism.
városépítési ism.

257 lapos összesítés

humán tudományok : történelem, etológia, állattani ism., iskolame-
vezetési ism.

74 lap

biológiai ism. : 347 lap

378 lapos át foglalkozik a különböző tudományokkal
pedagógiai kérdésekre is foglalkozik (-ésleleken)

empirizmus tanításával nemben rögzített elveket állít fel

- követelmény :
- erkölcsösség
 - elég tudás a hivatalához
 - a tudást lelkiismeretesen adja át
 - tanítványait szereti
 - imádkozson a diákok lelki ügyeit
 - ajándék iránt ne legyen kegyelmező
 - törekedjen a tanítványok erkölcsi és nyelvi fejlesztésére

• keressük meg magát tantervi anyagával
• a munkáját a "különböző" kétszáz gyemmelhez igazítsa

↓
Sokan hívták az enciklopédiát
• nem önálló alkotásról van szó (nagy tudósokat idéz)
- Nem az eredetiek volt A.C.T. célja, hanem a rendszerbe foglalás és a magyaryelviség.

↓
így már eredeti

Eltérít-e? sőt, - az új human műveltségű rendelkezés, de latinul nem tudnak meggyon

- fontos státusi szempont is rész a munkájában:
- tudományos észlelőv. az eredetiekre ifjainak
- módszertani segédanyag: a tanuló munkáját segíti

74. ről-e az iskolaelvárásokat is:

- az anyagjelvű feladatanyag olvasására kell megtanítani a gyereket (Biblia, világi történelem)

- az egyes típusok megfigyelésait kell felolvasni

személy: földrajz, ásvány-, növény-, állattan, ^{gond.} erkölcsi, állományi ismeretek, matematika, geográfia, fizika, metafizika, logika

* érdekes feladat módszert alkalmazás: kategorizálás módszere.

- 3x: (a könyv nyelve) : nyelvtanulás → 4 nyelv (görög, latin, héber, arab)

A múlt és a jövő koncepciót alkot.

A műveltség elajátításáról: (1654)

- gyűlölet-é "betörő" benépe
- tanulmányi sorrendjével foglalkozás → "meggyőzés" rendszer "emelés" -
- rités

- tanulmányi rend:

1. mint → a magyar nyelv olvasás, írás
2. mint → idegen nyelv: latin, görög, héber → írás, olvasás

↳ az enciklopédiából kért az enciklopédikus alapfogalmakat

és készített az "ismereteket nem eltekintő" táblázatokat

- a névelőkészítéssel megkezdés az angolban \Rightarrow letenni is, görögül is, majd utána is arabul is.

III. szint: csak az angol, ha sikeresen befejezik az I.-és a II.-t.

valentínus: • retorika - történelem

• logika - metafizika

• matematika - zene - antropológia

• fizika - orvostudomány

• teológia - jog

Tulmányozott irodalomanyag

RATIO EDUCATIONIS 1772

Mária Terézia uralkodása alatt

1777: iskolai rendelet

1775: ünnepélyi beszédet fellel arra, hogy a magyar iskolareformát elfogó rendszert megvalósítsa.

Haró Pál: egyetemi tanár

Ternyánszky Dániel: levéltáros } segítővel

Kollár Ádám: történész

1777. aug. 22. MT. jóváhagyja az I. Ratio Educationist. Ez volt a katolikus iskolák-ra levő elvétel, ugyanis a protestánsok vallási autonómiájukra hivatkozva nem fogadják el.

Számos pozitívuma van:

Rendszer a köznevelés egészét az elemi-től felsőbbnevelésig.

Lebálgatónyelvre vezet:

1. alapfok (kiszűrt) : falusi, mezővárosi, városi anyanyelvre
vagy iskolánál van szó : katolicizmus.